

نوشته: نیل جاکوبز، جنی چمبرز، آن موریس

ترجمه: غلام حیدری**

چکیده

تحويل مدرک يك مفهوم پوياست که به شدت تحت تأثير تحولات اقتصادي و فناوري است. طرح فيدو توسط برنامه‌هاي الکترونيکي کتابخانه بریتانیا حمایت می‌شود و هدف اصلي آن تهیه اطلاعات روزآمد و مناسب برای مدیران کتابخانه‌ها در این رشته پوياست. بررسی وب سایت‌هاي مربوط به تحويل مدرک در جهت تلاش برای نیل به این هدف انجام شده است. این نوشته به شناسایی وب سایت‌هاي مهم خدمات تحويل مدرک که ممکن است مورد استفاده مدیران کتابخانه‌ها قرار گیرند، می‌پردازد و نقدي جالب از این سایت‌ها از دید شاغلین و محققین بدست می‌دهد. وب سایت‌هاي مورد مطالعه شامل فهرست‌هاي تهیه کنندگان مدارک، گزارش برنامه‌هاي تحقیقاتي، توسعه نظام‌ها، ابتکارات ملي و سایت‌هاي حرفه‌اي، می‌شود. دامنه این پژوهش جهانی است و تلاش ویژه‌اي نسبت به معرفي سایت‌هاي خارج از آمریکا صورت گرفته است.

کلیدواژه‌ها: تحويل مدرک/ اینترنت/ کتابخانه‌ها

مقدمه

یکی از عملکردهای کتابخانه که معمولاً با نام تحويل مدرک شناخته می‌شود از لحاظ ساختاري، اقتصادي و فني به سرعت در حال تغییر و تحول است. نه به این معني که گفته شود این عملکرد کتابخانه در فراهم‌آوری اسناد برای استفاده‌کننده نهایی کنار گذاشته شود، بلکه فقط بدین معني که تصمیم‌گیری راجع به اختصاص بودجه برای منابع مناسب در این زمینه مشکل است. مشکلات مذکور و تقاضاي کتابداران برای اطلاعات با کیفیت در حمایت از تصمیم‌گیری درباره تهیه مدرک، نیازی است که مجریان طرح کتابخانه الکترونيکي فيدو^۱ آن را تشخیص داده‌اند. فيدو با هدف بررسی عملکردهای تحويل مدرک و هدف اصلي آن که فراهم‌آوری اطلاعات معتبر، روزآمد و به صرفه برای مدیران کتابخانه‌هاست، شکل گرفت. خوشبختانه همان تغییرات فناورانه که در این رشته بسیار سریع اتفاق می‌افتد به انتشار سریع و آسان اطلاعات از طریق وب نیز کمک

می‌کنند. به هر حال اعتبار اطلاعات موجود در وب يك مشکل شناخته شده است (یافتن اطلاعات معتبر در وب و ارزشیابی آنها مشکل است). بنابراین، گاهی اوقات موقعیت کتابداران از آنچه که قبل از ظهور وب وجود داشت، بهتر نیست.

هدف این نوشته مطالعه وب سایت‌هاي مربوط به تحويل مدرک است. با توجه به ماهیت وب و ناکافي بودن روش‌هاي جستجو در این رسانه، حذف سایت‌هاي مناسب از این بررسی کاملاً محتمل به نظر می‌رسد. به علاوه از آنجا که عمر متوسط صفحات وب حدود ۶۰ روز است (اسمیت، ۱۹۹۸). چنین مطالعاتي از اعتبار و روایی اندکي برخوردارند. این هشدارها به این دلیل داده می‌شود که این نوشته مدعي است اغلب منابع اصلي اطلاعات در این موضوع و حرفه را با شیوه‌اي سودمند به نقد می‌کشد. دامنه این تحقیق کل جهان است، اگرچه در جهت معرفي سایت‌هاي خارج از آمریکا تلاش بیشتری صورت گرفته است.

این نوشته تنها سایت‌هاي خاص مربوط به تحويل مدرک را که در این جا با عنوان تحويل مدرک و برخي عناصر خودکارسازی آمده است، بررسی می‌نماید و سایت‌هاي اصلي مربوط به رقومي کردن مجلات الکترونيکي، توسعه کتابخانه‌اي رقومي عمومي، یافتن منابع، ذخیره الکترونيکي و غیر آن را، شامل نمی‌شود. این تفاوتها به روشني مشخص نیستند، با این حال در این مقاله تلاش ویژه‌اي در جهت تمرکز بر خدمات تحويل مدرک (الکترونيکي) صورت پذیرفته است. این نوشته همچنین سایت‌هاي تهیه کنندگان تحويل مدرک که به طور ویژه‌اي به يك محصول خاص علاقه دارند را مورد مطالعه قرار نمی‌دهد.

تحويل مدرک را که خلاصه‌اي از آنها در وب سایت فیدو^{۱} موجود است، منتشر نماید.

وب سایت‌های فیدو مبتني بر کتابخانه بریتانیا که بودجه آنها را طرح کتابخانه الكترونيكي تامین مي‌کند، يك فهرست از تهیه‌کنندگان با جزئیات هر يك از تهیه‌کنندگانی که نمایه شده‌اند و اطلاعاتي مربوط به قیمت، مکان‌یابی موضوعي و زمان تحويل را دربر مي‌گیرد. همچنین فهرستی الفبایي به عنوان يك سیاهه مناسب شامل زمینه‌های موضوعي و نوع مدرک، درحوزه‌های تخصصي تهیه شده است. بعلاوه اطلاعات فراواني راجع به تحويل مدرک در سایت فیدو موجود است که تحت عنوان «سایت‌های وابسته به برنامه کتابخانه الكترونيكي بریتانیا» توضیح داده خواهد شد.

چین شیپمن^۲ کارمند مرکز اطلاعات و کتابخانه علوم بهداشتی واشنگتن دي سي يك فهرست منحصر به فرد از تهیه‌کنندگان خدمات تحويل مدرک، مبتني بر نمایه‌های آمریکا تهیه نموده که شامل اطلاعاتي راجع به خدمات، هزینه، میزان تخفیف، سطوح خدمات و روش‌های دریافت اطلاعات است و همانند سایت فیدو، خدمات آن را تهیه‌کنندگان ارائه مي‌کنند. خدمات ارزشیابی نشده‌اند، اما چار چوب فهرست واضح و منسجم است، یافتن اطلاعات مورد نیاز به آسانی میسر است و اطلاعات این سایت به طور مداوم روز آمد مي‌شود. {۲}

در زمینه فهرست تهیه‌کنندگان تحويل مدرک در وب، شاید جامعترین اطلاعات مربوط به سایت www.DOCDEL.COM {۳} باشد. توسط نظام‌های اطلاعاتي سریع کمپانی تهیه مدرک از این سایت، نگهداری آن را و روزآمد مي‌کنند. این فهرست امریکايي‌الاصلي تنها سایت‌هایی را معرفي مي‌نماید که دارای مجوز حق مؤلف باشند، حداقل پنج سال تجربه فراهم‌آوری مدارک داشته باشند و يك آدرس پست الكترونيكي، جاینامي جهانی منبع (URL) همراه با سفارش الكترونيكي داشته باشند و همچنین اعضايي را معرفي مي‌کند که موقعیت خوبی حداقل در يکي از انجمن‌های حرفه‌اي مثل

در این نوشته پنج نوع از وب سایت‌هایی که بر موضوع تحويل مدرک تمرکز نموده‌اند، معرفي مي‌شود. بدیهي است که سایت‌های خاصی ممکن است در دو یا چند مقوله همپوشانی داشته باشند با این حال موارد زیر، ساختار این نوشته را به خوبی نشان مي‌دهد:

- فهرست کلی منابع و یا تهیه‌کنندگان
- طرح کتابخانه الكترونيكي
- ابتکارات استرالیایی‌ها
- دیگر سایت‌های طرح
- سایت‌های حرفه‌اي (تخصصي)

به منظور ایجاد هماهنگي، مقایسه و ارائه يك چشم‌انداز روشن از سایت‌های بررسی شده، يك طرح آزمایشي به وسیله دو تن از پژوهشگران دانشگاهي و يك کتابدار امانت بین کتابخانه‌اي به انجام رسیده است. بدین لحاظ ممکن است به هر دوي این زمینه‌ها يعني سایت‌هایی که برای عملکرد روزمره امانت بین کتابخانه‌اي مفیدند و آنهایی که موقعیت علمي و حرفه‌اي (تخصصي) بیشتری دارند، توجه بیشتری شده باشد. در واقع، تعداد اندکی از سایت‌های بررسی شده برای کتابداران امانت بین کتابخانه‌اي در عملکردهای روزانه مفید بودند، با این حال، اطلاعات پایه و فني مفیدی در مورد علائق و زمینه‌های علمي و تخصصي را شامل مي‌شوند.

فهرست کلی منابع و تهیه‌کنندگان

۱- مفیدترین‌ها

این سایت‌ها معمولاً در لیست تهیه‌کنندگان تحويل مدرک معرفي مي‌شوند و هیچکدام از آنها در این زمینه جامع و کامل نیستند. به علاوه هیچکدام از این سایت‌ها ارزشیابی مستقلي از تهیه‌کنندگان و خدمات فهرست شده ندارند. برای نمونه تعدادي مقالات انتقادي را برین اشتین (۱۹۷۷) کامبز (۱۹۹۷)، پرابها و مارش (۱۹۹۷)، سکرک و همکاران (۱۹۹۷) و ویلیامز (۱۹۹۷) الف و ۱۹۹۷ب) منتشر کرده‌اند. به علاوه، فیدو قصد دارد نتایج مقایسه روشمند چندین تهیه‌کننده

فهرست شده در این سایت استفاده کمتری برای کتابداران امانت بین کتابخانه‌های بریتانیا دارند و به تهیه‌کنندگان بزرگتر که در هر کجای جهان در دسترس هستند، مرتبط می‌شوند.

سایت‌های وابسته به برنامه کتابخانه الکترونیکی بریتانیا

کتابخانه الکترونیکی بریتانیا^{۷} از میان دیگر جنبه‌های کتابخانه رقومی طرح‌هایی را به آینده خدمات تحویل مدرک اختصاص داده است. طرح‌ها در سایت کتابخانه الکترونیکی شامل: SEREN، GEDDS و EDDIS (که تحت عنوان ابتکارات استرالیایی در مورد آن بحث شده)، فهرست می‌شوند. طرح معروف فیدو را کتابخانه الکترونیکی به وجود آورده و چندین طرح تحت عنوان کتابخانه الکترونیکی مرحله سوم (فاز سوم)، کتابخانه‌های ترکیبی و طرح‌هایی که نزدیکی بیشتری با تحویل مدرک دارند، را شامل می‌شود.

سایت کتابخانه الکترونیکی علاوه بر قابل دسترس بودن اطلاعات چکیده در خود سایت کتابخانه الکترونیکی، به خاطر حضور فعال در EDDIS به وجود آمده است. این زمانی نا امیدکننده به نظر می‌رسد که بدانیم پروژه EDDIS که شاید یکی از جالب‌ترین جنبه‌های کتابخانه الکترونیکی است، دستیابی جامع به منابع بالقوه، امانت بین کتابخانه‌ای و نظام مدیریت تحویل مدرک، را توسعه داده است (لاری، ۱۹۹۸).

SEREN^{۸} با کشور ولز اشتراک منابع دارد و یک وب سایت شامل اطلاعات پایه جامع و روشنی برای طرح کتابخانه الکترونیکی فراهم می‌نماید. بیشتر این اطلاعات با شکل طرح سال ۱۹۱۷ SEREN موجود است که متاسفانه فقط هنگام پیشرفت طرح روزآمد می‌شود. LAMDA^{۹} با توجه به این که یک سیستم خودگردان است از لحاظ فنی از ELIB بزرگتر نیست. LAMDA وب سایتی است که به طور نامنظم روزآمد می‌شود. قبلاً در زمان نگارش، اطلاعاتی در مورد عملکرد LAMDA و بازیابی هزینه وجود نداشت. به هر حال، اطلاعاتی

انجمن کتابخانه‌های اختصاصی، انجمن متخصصان اطلاعات مستقل (آزاد)، یا شبکه محققان اطلاعاتی اروپا، داشته باشند. سایت فوق به دیگر لیست‌های تهیه‌کنندگان (که هم به صورت موضوعی و هم به صورت جغرافیایی قابل جستجو هستند)، وب سایت‌های مربوط به حق مؤلف و لیست گروه‌های بحث الکترونیکی، مرتبط شده است. این سایت در کل به خوبی نگهداری و روزآمد می‌شود و استفاده از آن آسان است.

۲- فهرست‌های دیگر تهیه‌کنندگان

اسامی دیگر تهیه‌کنندگان مفید، در کتابخانه اینترنتی (میز مرجع، رزرو، امانت بین کتابخانه‌ای و خدمات تحویل مدرک^{۵}) و در مخازن مجازی^۲ (به موقع) در دسترس است. فهرست مذکور نسبت به یاهو^{۶} تعداد کمتری از تهیه‌کنندگان مدرک را معرفی می‌نماید ولیکن جزئیات ارتباط با آنها را در بر می‌گیرد. به نظر می‌رسد مرتب روزآمد نمی‌شود و هنگام اجراء کند عمل می‌کند. به هر حال این سیاهه قسمتی از طراحی خوب کتابخانه اینترنتی برای کتابداران است و پیوندهای نزدیکی با اغلب اطلاعات مربوط به کتابخانه دارد. سیاهه مذکور به وسیله گری مک کیرنان^۳ از دانشگاه اپالت لاوا^۹ نگهداری می‌شود و به طور ویژه‌ای با خدمات پیشنهادی دستیابی سریع الکترونیکی به مدارک، بر پایه پرداخت در مقابل هر قلم، شامل جزئیات قیمت، پرداخت وجه به صورت مستقیم و فهرست تهیه‌کنندگان قابل دسترس، در ارتباط است. به هر حال فهرستی در یک صفحه بلند دارد که شاید یافتن اطلاعات در آن از فیدو و DOCDEL.COM هم مشکل تر است و به استفاده‌کنندگان کتابخانه بیشتر از کتابداران توجه دارد. بالاخره در این سایت یک فهرست دیگر با گرایش امریکایی وجود دارد. متاسفانه، صفحه اصلی آن بد طراحی شده و طولانی است، تهیه‌کنندگان همسان در یک متن کوچک نامفهوم معرفی شده اند و علی‌رغم این که این سایت اخیراً روزآمد شده بعضی از پیوندهای آن فعال نیستند. تهیه‌کنندگان کوچکتر

بنابراین مقدار زیادی از محتویات سایت تنها علائق تاریخی هستند.

پروژه دستیابی پیوسته به اسناد {۱۲} هم در سال (۱۹۹۶) به اتمام رسید. یکی از علائق اصلی کتابداران بریتانیایی، سایت‌هایی است که به روشنی ارائه شده‌اند. شاید مفیدترین منبع در این سایت (گزارش نهایی مرحله يك) باشد که به بررسی جایابی و بازیابی منابع قابل دسترس می‌پردازد. اگر چه اطلاعات روزآمدتر در حوزه‌های مشابه در سایت VIRLIB یافت می‌شود. از آنجا که این پروژه در سال (۱۹۹۶) به اتمام رسیده است تعدادی از پیوندهای خارجی اعتبار خود را از دست داده‌اند.

وب سایت طرح نرم‌افزاری تحویل مدرک الکترونیکی پیوسته {۱۳}، عملکرد طرح را در جهت توسعه نرم‌افزار تحویل مدرک الکترونیکی سازگار با IME، به تفصیل بیان می‌دارد. این طرح دسترسی استفاده‌کنندگان کتابخانه به اطلاعات الکترونیکی را فوق‌العاده ساده می‌نماید و به آسانی با سیستم‌هایی مثل EDDIS کار می‌کند. پروژه مدیریت امانت بین کتابخانه‌های هماهنگ شده CILLA {۱۴} کار JEDDS را ادامه می‌دهد و سیستم مدیریت تحویل مدرک و امانت بین کتابخانه‌های LIDDA، را هدایت می‌کند و هدف آن ارائه تحویل مدرک و امانت بین کتابخانه‌های در سراسر جهان و انجام هر چه ساده‌تر آن از طریق اینترنت می‌باشد.

کنیتیکا {۱۵} آخرین نمود طرح خدمات شبکه‌ای کتابخانه ملی استرالیا است که دارای يك وب سایت با اطلاعات پایه است. اگر چه اطلاعات زیادی در متن نگارش یافته کنیتیکا در دسترس نیست، با این حال در این سایت می‌توان به اطلاعات مفیدی درباره نیازمندی‌های کتابداران امانت بین کتابخانه‌ای برای سفارش مواد از استرالیا که اغلب هم مشکلتر از بریتانیاست، دست یافت. طرح‌های استرالیا بی به تنهایی تأثیرفرآوانی بر امکانات دسترس‌پذیری نوین در مدیریت فرایند تحویل مدرک دارند. هر چند این طرح‌ها واقعیت

در متن راجع به رویکرد جدید اشتراك منابع و ویژگی‌های ابزارهای مورد نیاز برای شرکت کتابخانه‌ها وجود دارد. فهرستگان LAMDA را گروه COPAC در دانشگاه کامپیوترمنچستر توسعه داد و اطلاعاتی راکه در مرکز تهیه اسناد کتابخانه بریتانیا^۶ موجود نیست، تهیه می‌نماید. با این حال ممکن است منبع مفیدی برای کتابداران امانت بین کتابخانه‌ای نیز باشد.

طرح INFOBIKE ابتدا در نشریات پیوسته BIDS و اکنون در INGENTA JOURNAL نمایان شده و در وب سایت BIDS {۱۰} توصیف شده است.

پروژه فیدو وب سایتی در خدمت فراهم‌آوری برای مدیران کتابخانه جهت دستیابی به اطلاعات مناسب و روزآمد در تحویل مدرک و يك مطالعه حمایتی برای برنامه کتابخانه الکترونیکی ارائه می‌نماید. همچنین فهرست تهیه‌کنندگان توصیف شده در بالا و انواع گزارشات مختلف از گروه فیدو در زمینه‌ها و علائق حرفه‌ای برای يك کتابدار امانت بین کتابخانه‌ای یا مدیر کتابخانه، يك کتابشناسی جامع و جزئیات کنفرانس بزرگ تحویل مدرک فراتر از ۲۰۰۰ را در بر می‌گیرد. تمامی سایت‌های بررسی شده در این نوشته در سایت فیدو نمایه شده‌اند.

ابتکارات استرالیایی‌ها

کتابخانه‌های استرالیا در پژوهش و پی‌گیری امکانات فناوری‌های نوین تحویل مدرک بسیار فعال عمل نموده‌اند و يك وب سایت، ابتکارات مربوط به کسب اطلاعات مفید در این زمینه را به دست می‌دهد. این سایت را ولز و آموس طراحی کرده است. (۱۹۹۸) این وب سایت شامل REDD {۱۱}، یعنی طرح دستیابی پیوسته به اسناد^۷، CILLA، LIDDA و KINETICA می‌شود.

طرح تحویل مدرک منطقه‌ای REDD تلاش در جهت بهبود مدیریت تحویل مدرک در ایالت کوینزلند را تشریح می‌نماید و برای تشریح روند تقاضای پست الکترونیکی در امانت بین کتابخانه‌ای مفید است. این طرح در سال (۱۹۹۶) به اتمام رسید.

پروژه یکپارچه‌سازی کتابخانه و مدرک^۸ را کمیسیون اروپایی ارائه کرد و قصد آن تحویل مدرک چندرسانه‌ای با یک زیر ساخت کتابخانه‌ای بود. سایت DALI {۱۸} در ایرلند به راحتی بارگذاری^۹ می‌شود. اطلاعات این سایت کاملاً فنی است و در گزارش‌ها از فرمت‌های RTF و DOC استفاده می‌کند. گاهی به دلیل شکستگی‌های متون که به جهت پوشش مناسب کل خطوط صورت گرفته است، خواندن متون مشکل است.

پروژه دیگر کمیسیون اروپایی UNiVerse {۱۹} است که اکنون درگیر ایجاد فهرستگان مجازی به عنوان پایه‌ای برای رشد خدمات کتابخانه، شامل تحویل مدرک رسانه‌ای- ترکیبی، است. وب سایت این پروژه که شامل یک دستگاه مرکزی قوی است، اطلاعات فنی و پایه‌ای و گزارش‌هایی با فرمت HTML با ویژگیها و نگاره قابل تحویل، فراهم می‌نماید.

سایتهای حرفه‌ای

وبسایتهای سازمانی، کتابخانه‌ای و حرفه‌ای زیادی وجود دارند. در این میان، پنج سایت مهم که حاوی اطلاعات مهمی در زمینه تحویل مدرک هستند، عبارتند از: طرح امانت بین کتابخانه و تحویل مدرک امریکایی شمالی^{۱۰} {۲۰}، انجمن کتابخانه‌های تحقیقاتی^{۱۱}، گردهمایی امانت بین کتابخانه‌ای بخش انجمن کتابداری انگلستان، فدراسیون بین‌المللی تحویل مدرک و امانت بین کتابخانه‌ای ایفلا و آژانس نگهداری استانداردهای کاربردی امانت بین کتابخانه‌ای^{۱۲}.

بر اساس آنچه که در این سایت آمده است، طرح امانت بین کتابخانه‌ای و تحویل مدرک امریکایی شمالی را انجمن کتابخانه‌های تحقیقاتی امریکا به وجود آورده است و هدف آن گسترش و ارتقاء در جهت حداکثر دستیابی به منابع تحقیقاتی با حداقل هزینه در ارتباط با این فعالیت‌ها می‌باشد. این سایت گرایش بیشتری به امریکا دارد و منابع بسیار ارزشمندی در مورد آشنایی با توسعه تحویل مدرک در آمریکا نگهداری می‌کند. همچنین در این سایت

کارهای انجام شده را نمی‌نمایانند با این حال در این سایت‌ها اطلاعات پایه‌ای مفیدی موجود می‌باشد. درسایتهای مذکور دسترسی به اطلاعات راجع به بررسی پیشرفت سایت‌های گوناگون امکان پذیر نیست.

سایتهای پروژه‌های دیگر

هر چند این سایت‌ها مقوله‌هایی متنوع و تکراری را شامل می‌شوند، با این حال وجود آنها ضروری به نظر می‌رسد، چون در این سایت‌ها مدارک و گزارش‌های مفیدی در مورد وب سایت‌های پروژه نگهداری می‌شود که به طرح‌های توسعه ملی وابسته نیستند. یکی از بهترین سایت‌ها در این زمینه سایت پروژه VIRLIB {۱۶} در بلژیک است، که گزارش‌های وسیع و جامع راجع به نقدهای انگلیسی سفارش الکترونیکی، سیستم‌های تحویل مدرک، استاندارد‌ها، نیازهای استفاده‌کنندگان و ذخیره رقومی، نگهداری می‌کند. این گزارش‌ها در فرمت‌های گوناگون از جمله (PDF, Word7)، قابل دسترسی می‌باشند و اگر چه در نوامبر سال ۱۹۹۷ نگارش یافته با این حال دورنمای جامعی از این رشته به دست می‌دهد. اگر فردی درباره ایزو ۱۰۶۰ و ۱۰۶۱ (استانداردهای پروتکل امانت بین کتابخانه) اطلاعات بخواهد می‌تواند آن را در گزارش استانداردهای VIRLIB بیابد. صفحه اصلی آن نسبتاً طولانی به نظر می‌رسد و به زیربخش‌هایی برای راهنمایی آسان در استفاده از آن تقسیم شده است. صفحه اصلی و صفحات گوناگون دیگر به سرعت به بریتانیا اتصال می‌یابند.

یکی از پروژه‌های موجود در وب BIODOC {۱۷} از دانشگاه گرانفیلد است که جانشین MANDOC (ادوارد و وودفیلد، ۱۹۹۸) می‌باشد که در وب موجود نیست. BIODOC و MANDOC در زمینه ابطال اشتراک نشریات و حرکت به سمت روش دستیابی به اطلاعات به جای نگهداری از آن، و استفاده از خدمات تحویل مدرک، تجربیات زیادی دارند.

به تحویل مدرک، امانت بین کتابخانه‌ای و اشتراك منابع فراهم می‌نماید که به اطلاعات موجود در خود ایفلا پیوند داده شده است. صفحه وب آن به راحتی کامل می‌شود. سایت برای راهنمایی کمی مشکل دارد. به علاوه تعدادی از مقالات بایگانی جاری نیستند.

اطلاعات فنی در مورد پروتکل‌ها و استانداردها در سایت آژانس نگهداری استانداردهای کاربردی امانت بین کتابخانه‌ای {۲۴} قابل دسترسی می‌باشند. فهرست مقالات گروه‌های کاری و کنفرانس‌ها با هدف توسعه و نگهداری سیستم‌هایی که پروتکل را تکمیل و اجرا می‌کنند (مثل استاندارد بین‌المللی امانت بین کتابخانه‌ای ۱۰۱۶۰/۱) به وجود آمده اند. این سایت در اروپا به راحتی قابل فراخوانی است. مقر اصلی آن در کاناداست و مسیریابی در آن ساده و روشن است.

نتیجه

تهیه‌کنندگان خدمات تحویل مدرک به خوبی از وب برای گسترش خدمات خود استفاده نموده اند. سایت‌های زیادی وجود دارند که فهرست تهیه‌کنندگان را ارائه می‌کنند یا اطلاعات مختصری درباره تهیه‌کنندگان به دست می‌دهند. اگرچه کتابداران امانت بین کتابخانه‌ای بریتانیا وابستگی شدید به خدمات تحویل مدرک تجاری ندارند، با این حال در جهت کارکرد رضایت استفاده‌کنندگان زمانی پیش می‌آید که کتابداران امانت بین کتابخانه‌ای بریتانیا هم به خدمات تحویل مدرک فراتر از BLDSC نیاز پیدا می‌کنند. نمایه‌های فرامتن و شبکه‌ای تهیه‌کنندگان در برخی موقعیت‌ها ابزارهای مفیدی هستند و ممکن است پاسخگویی این سؤال باشند که بهترین ساز و کار برای حمایت از بخش امانت بین کتابخانه‌ای در عملکرد روزمره آن چیست؟

در ارتباط با شکل دهی به آینده خدمات تحویل مدرک کارهای زیادی در حال انجام است و این اثر يك پژوهش پویا در وب را گزارش نموده است. اگرچه عدم حمایت از عملکردهای روزمره بخش‌های امانت بین کتابخانه‌ای، گزارش‌ها و مقالات خلاقانه‌ای شبیه، VIRIB، NAILDD، KINETICA و SEREN، می‌تواند به عنوان يك ابزار موثر باعث جلوگیری از پیشرفت در این

اطلاعات مناسب زیادی مثل سنجش عملکرد مدیریت امانت بین کتابخانه‌ای و تحویل مدرک و استانداردهایی شامل جزئیات گروه تکمیل کنندگان پروتکل امانت بین کتابخانه‌ای و IPIG وجود دارد. این اطلاعات، (شامل اطلاعات کتابشناختی و گزارش‌های تمام متن) که در کارکرد روزمره امانت بین کتابخانه‌ای نقش ثانوی ایفا می‌کند، برای مدیریت کتابخانه اهمیت ویژه‌ای دارد. این سایت که به خوبی در يك قالب کوچک و دست یافتنی نمایان شده، به موقع روزآمد می‌شود.

سایت انجمن کتابخانه‌های تحقیقاتی {۲۱} هم اطلاعاتی با گرایش‌های حرفه‌ای برای مدیران امانت بین کتابخانه‌ای دارد با این حال برای دستیابی به برخی از این اطلاعات، کلید رمز مورد نیاز است. آنچه آزادانه در دسترس می‌باشد شامل جزئیات برنامه‌های SHARES US، نرم‌افزار انتقالی ARIEL، پروژه WEBDOC، و شرحی از چگونگی یافتن اطلاعات بسیار مفید و دست یافتنی و روش‌های تحویل مدرک، می‌باشد. اطلاعات صفحه اصلی خیلی کلی است و بنابراین علاوه بر صفحه اصلی سایت که به خوبی سازمان‌یافته است، جستجوی متن سایت در صورتی که نسبت به وجود منبعی مشکوک باشید، ممکن است مفید واقع شود.

گردهمایی بریتانیایی امانت بین کتابخانه‌ای {۲۲} هم يك سایت برای بسیاری از شاغلین حرفه‌ای امانت بین کتابخانه‌ای فراهم نموده که اطلاعاتی راجع به فعالیتهای این گروه‌های شامل: کنفرانس‌ها، ایستگاه‌های کاری و سمینارها را در خود دارد. بعضی از این گزارش‌ها به صورت تمام متن در سایت موجود است در حالی که اطلاعاتی هم به صورت بولتن‌های خبری و کنفرانس‌ها در این سایت در دسترس است.

سایت بخش امانت بین کتابخانه‌ای و تحویل مدرک ایفلا، {۲۳} آرشیوی از مقالات نظری مربوط

زمینه شود. با این حال وب سایتها به متخصصان اجازه می‌دهند تا در توسعه آنها سهمی داشته باشند.

پی‌نوشت‌ها:

1. Focused Investigation of Document Delivery Options (FIDDO)	8. Document And Library Integration (DALI)
2. Jean Shipman	9. Load
3. Cyberstacks	10. North American Interlibrary Loan and Document Delivery (NAILDD)
4. Gerry Mc Kiernan	11. Research Libraries Group (RLG)
5. Iowa State University	12. Inter library Loan Applications Standards Maintenance (ILASM)
6. British Library Document Supply Center (BLDSC): http://www.bl.uk/Services/Document/dsc.html	
7. Joint Electronic Document Delivery Software Project (JEDDS)	

ارجاعات

1. <http://www.lbro.ac.uk/departments/dis/fiddo/fiddo.html>
2. <http://www.library.vcu.edu/tml/docsupp>
3. <http://www.docdel.com/>
4. <http://www.itcompany.com/info retriever/cir-dd.htm>
5. <http://www.public.iastate.edu/~CYBERSTACKS/Just.htm>
6. <http://www.yahoo.co.uk/Business-and-Economy/Companies/Information/Document-Delivery>
7. <http://www.ukoln.ac.uk/services/elib/projects/>
8. <http://www.ukoln.ac.uk/services/elib/projects/seren/>
9. <http://lamdawebe.mcc.as.uk/intro.htm>
10. <http://www.bids.ac.uk/Tfedocs/aboutbids.html>
11. <http://130.102.42.183/reddlook/redd.htm>
12. <http://www.ida.unisa.edu.au/>
13. <http://www.gu.edu.au/alib/iii/docdel/jeddshom.htm>
14. <http://www.gu.edu.au/alib/iii/docdel/cilla/cilla.htm>
15. <http://www.nla.gov.au/kinetica>
16. <http://lib.ua.ac.be/VIRLIB/>
17. <http://www.cranfield.ac.uk/cils/library/libinfo/biodoc.htm>
18. <http://www.ucd.ie/~ofrss/science/compute/916.html>
19. <http://www.fdgroupp.co.uk/research/universe/>
20. <http://www.arl.org/access/naildd/naildd.shtml>
21. <http://www.rlg.org/toc.html>
22. <http://www.cilip.org.uk/groups/fil/introf.html>
23. <http://www.ifla.org/VII/s15/sidd.htm>
24. <http://www.nlc-bnc.ca/iso/ill>

منابع

Berinstein, P. (1997), "Text and graphics on UMI's ProQuest Direct: the best (yet) of both worlds", Online, Vol. 21 No. 2, pp. 73-7.

Combs, J. (1997), "*ProQuest Direct: remote research and electronic document delivery from UMI*", Library Software Review, Vol. 16, March, pp. 50-63.

Edwards, L. and Wood field, H. (1998), "*Meeting the needs of management research: the MANDOC study*", Document Delivery beyond 2000: Proceedings of a conference held at the British Library, September 1998, Taylor Graham Publishing.

Larbey, D. (1998), "*Management information requirements and the potential of document delivery systems to fulfil them*", Document Delivery beyond 2000: Proceedings of a conference held at the British Library, September 1998, Taylor Graham Publishing.

Prabha, C. and Marsh, E.C. (1997), "*Commercial document suppliers: how many of the ILL/DD periodical article requests can they fill?*", Library Trends, Vol. 45 No. 3, pp. 551-68.

Sekerak, R.J., Light, J.C., Wang, H. and Hall, E.F. (1997), "*A trial of three commercial document delivery suppliers with strong holdings in biomedicine*", Medical Reference Services Quarterly, Vol. 16 . No. 2, Summer, pp. 27-36.

Smith, M. (1998), "*The information sector publishers ,databases and document delivery services; colla-boration, competition or convergence?*", Document Delivery beyond 2000: Proceedings of a conference held at the British Library, September 1998, Taylor Graham Publishing.

Wells, A. and Amos, H. (1998), "*What a librarian should Look for in a document access system: developing a new resource sharing infrastructure in Australia*", Document Delivery beyond 2000: Proceedings of a conference held at the British Library, September 1998, Taylor Graham Publishing.

Williams, F. (1997a), "*Electronic document delivery a trial in an academic library (part 1)*", Ariadne the Web Version, No. 10, August, <http://www.ariad-ne.ac.uk/issue10> , 4 December.

Williams, F. (1997b), "*Electronic document delivery a trial in an academic library (part 2)*", Ariadne the Web Version, No. 11, September, <http://www.ariadne.ac.uk/issue11> , 4 December. 70 Document delivery Websites